

NO CANVIEM EL NOSTRE RUMB ¹

Lev Trotski

30 de juny de 1940

Versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es – des de. “No cambiamos nuestro rumbo”, en, *Escritos*, Tom XI, Volum 2, Editorial Pluma, Buenos Aires, 1976, pp. 399-403.

Seguint una quantitat de petits estats europeus, França està esdevenint una nació oprimida. L'imperialisme alemany s'ha elevat a altures militars sense precedents, amb les consegüents possibilitats de practicar un pillatge mundial. Què en segueix després?

Per part de tota mena de semiinternacionalistes hom pot esperar aproximadament la següent línia argumental: és impossible que es produïsquen aixecaments reeixits als països conquistats per la bota nazi, perquè tot moviment revolucionari serà, immediatament, sotaiguat en sang pels conquistadores. Hi ha, àdhuc, menys possibilitats d'un aixecament reeixit en el camp dels vencedors totalitaris. Només es podrien crear condicions favorables per a la revolució amb la derrota de Hitler i Mussolini. Per això, l'única cosa que resta és recolzar Anglaterra i els Estats Units. Si la Unió Soviètica s'unís a nosaltres seria possible no sols detenir els èxits militars dels alemanys, sinó assestar-los fortes derrotes militars i econòmiques. El desenvolupament ulterior de la revolució només serà possible d'aquesta manera. Etcètera, etcètera.

Aquesta argumentació, que superficialment sembla inspirada pel nou mapa d'Europa, és en realitat únicament una adaptació dels vells arguments del social-patriotisme, és a dir, de la traïció de classe. La victòria de Hitler sobre França ha revelat completament la corrupció de la democràcia imperialista, fins i tot en l'esfera de les seues pròpies tasques. Hom no la pot “salvar” del feixisme, únicament la pot reemplaçar per la democràcia proletària. Si la classe obrera lligués la seua sort en aquesta guerra a la de la democràcia imperialista, això només li ocasionaria una nova sèrie de derrotes.

“Per la causa de la victòria” Anglaterra ja s'ha vist obligada a introduir mètodes dictatorials, el requisit bàsic de la qual cosa fou la renúncia del Partit Laborista a tota política independent. Si el proletariat internacional, a través de totes les

¹ “No canviem el nostre rumb”, *Socialist Appeal*, 6 de juliol de 1940.

seues organitzacions i tendències, s'endinsa en el mateix camí, es facilitarà i afanyarà la victòria a escala mundial del règim totalitari. Amb un proletariat mundial que renuncia a una política independent, una aliança entre la Unió Soviètica i les democràcies imperialistes significaria l'augment de l'omnipotència de la burocràcia de Moscou, la seua posterior transformació en una agència de l'imperialisme i l'inevitable atorgament de concessions a l'imperialisme en l'esfera econòmica. Segurament, la posició militar dels distints països imperialistes en l'arena mundial canviaria conseqüentment; però la situació del proletariat internacional, des del punt de vista de les tasques de la revolució socialista, canviaria ben poc.

Per tal de crear una situació revolucionària, diuen els sofistes del social-patriotisme, cal assestar-li un colp a Hitler. Per a obtenir una victòria sobre Hitler cal recolza les democràcies imperialistes. Però si per tal de salvar les "democràcies" el proletariat renuncia a una política revolucionària independent, ¿qui utilitzarà la situació revolucionària que sorgirà de la derrota de Hitler? No han mancat situacions revolucionàries al darrer quart de segle, però ha mancat un partit revolucionari capaç d'utilitzar-les. Renunciar a preparar un partit revolucionari amb motiu de la necessitat de provocar una "situació revolucionària" és menar els treballadors a una massacre posant-los una bena davant dels ulls.

Des del punt de vista d'una revolució en el propi país, la derrota del propi govern imperialista és, indubtablement, un "mal menor". Els pseudointernacionalistes, no obstant, es neguen a aplicar aquest principi als països democràtics derrotats. Interpreten, per contra, la victòria de Hitler, no com un obstacle relatiu, sinó com un d'absolut en la marxa de la revolució a Alemanya. Menteixen en ambdós casos.

En els països derrotats la posició de les masses empitjorarà extremadament de forma immediata. Sumada a l'opressió social, està l'opressió nacional, la càrrega principal també de la qual la suporten els treballadors. De totes les formes de dictadura, la totalitària d'un conquistador estranger és la més intolerable. Al mateix temps, en la mesura que els nazis tracten d'utilitzar els recursos naturals i la maquinària industrial de les nacions que han derrotat, dependran, inevitablement, dels treballadors i camperols nadius. Únicament després de la victòria és quan les dificultats econòmiques sempre comencen realment. És impossible apostar un soldat amb un rifle per a cada obrer i camperol polonès, noruec, danès, holandès, belga. El nacionalsocialisme no té recepta per a transformar d'enemics en amics els pobles derrotats.

L'experiència dels alemanys a Ucraïna en 1918 demostrà com de difícil és utilitzar amb mètodes militars la riquesa natural i la força de treball d'un poble

derrotat; i com de ràpid es desmoralitza un exèrcit d'ocupació en una atmosfera d'hostilitat universal. Aquests mateixos processos es desenvoluparan en molt major escala en el continent europeu sota l'ocupació nazi. Hom pot esperar, sens dubte, la ràpida transformació de tots els països conquistats en vertaders polvorins. El perill rau en què les explosions es produïsquen massa aviat, sense la suficient preparació, i menen a derrotes aïllades. És impossible, no obstant, parlar de la revolució europea i mundial sense tenir en compte la possibilitat de derrotes parcials.

Hitler, el conquistador, naturalment acaricia la quimera de convertir-se en el principal botxí de la revolució proletària en qualsevol part d'Europa. Però açò no significa en absolut que Hitler serà tan fort per a enfrontar-se a la revolució proletària com ho ha estat per a fer-ho a la democràcia imperialista. Seria un error fatal, indigne d'un partit revolucionari, fer de Hitler un fetitxe, exagerar la seua força, passar per alt els límits objectius dels seus èxits i conquestes. Cert és que Hitler promet jactanciosament establir la dominació del poble alemany a costa de tota Europa i, fins i tot, del món sencer "per mil anys". Però, amb tota seguretat, aquesta esplendor no durarà tan sols ni deu anys.

Hem d'aprendre de les lliçons del passat recent. Fa vint-i-dos anys no sols els països derrotats sinó també els vencedors sortiren de la guerra amb la seua economia desfeta i únicament lentament pogueren adonar-se (en alguns casos no s'adonaren en res) dels avantatges econòmics que reportava la victòria. Per això, el moviment revolucionari també assumí enormes proporcions als països de l'Entente victoriosa. L'única cosa que hi mancà fou un partit revolucionari capaç d'encapçalar el moviment.

El caràcter totalitzant de l'actual guerra n'exclou la possibilitat d'un "enriquiment" directe a costa dels països derrotats. Àdhuc en el cas d'una victòria completa sobre Anglaterra, Alemanya, per tal de mantenir les seues conquestes, es veuria obligada en els propers anys a suportar sacrificis econòmics de tal magnitud que sobrepassarien els avantatges que poguessen derivar-se'n directament. Les condicions de vida de les masses alemanyes han d'empitjorar, de totes les maneres, considerablement en el pròxim període. Milió rere milió de soldats victoriosos trobaran en tornar a la seua pàtria una llar fins i tot més pobre que aquella del qual foren arrencats per la guerra. Una victòria que disminueix el nivell de vida de la gent no reforça un règim sinó que el debilita. La confiança en si mateixos dels soldats desmobilitzats, que vénen d'assolir les més grans victòries, augmentarà fins a l'extrem. Les seues esperances traïdes es convertiran en agut descontentament i amargor. Al seu torn, la casta dels Camises Brunas s'enlairarà inclús més per sobre la gent; el seu govern, desenfrenat i arbitrari, provocarà fins i tot major hostilitat.

En la darrera dècada el pèndol polític d'Alemanya s'ha mogut, com a conseqüència de la impotència de l'envellida democràcia i la traïció dels partits obrers, accentuadament cap a la dreta; després, com a resultat de la desil·lusió per les conseqüències de la guerra i del règim nazi, el pèndol es desplaçarà, fins i tot més accentuadament, cap a l'esquerra. Insatisfacció, alarma, protestes, vagues, xocs armats estaran novament a l'ordre del dia al país. Hitler tindrà massa preocupacions a Berlín com per poder complir reeixidament el paper de botxí a París, Brussel·les i Londres.

La tasca del proletariat revolucionari no consisteix, doncs, en ajudar els exèrcits imperialistes a crear una "situació revolucionària" sinó en preparar, fondre i temperar els seus rengles internacionals per a situacions revolucionàries que no mancaran.

El nou mapa bèl·lic d'Europa no invalida els principis de la lluita de classes revolucionària. La Quarta Internacional no canvia el seu rumb.